

ДО:

Министър председателя на РБългария

г-н Бойко Борисов

Председателя на КОСВ към НС на РБългария

г.-н Станислав Иванов

Министъра на околната среда и водите

г-жа Ивелина Василева

Кмета на община Ковачевци

г-н Васил Станимиров

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Относно: Дейността и причиненото увреждане на природата от ВЕЦ Пчелина, изграден на язовир Пчелина до село Лобош, община Ковачевци, област Перник, собственост на "Пауър Туенти Туенти" ООД

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87

Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов

Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87

Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Уважаеми дами и господа,

През месец юни 2016г. беше нанесено непоправимо увреждане на околната среда, вследствие на ударно източване на язовир Пчелина и последвало пресушаване на реката под него. Преди да отправим конкретни искания по настоящото възражение, се налага да припомним случая накратко:

През м.юни 2016г. нивото на водата в язовир Пчелина спадна драстично. Причина за източването е дейността на пуснатия в експлоатация през пролетта на 2016г. нов ВЕЦ Пчелина.

Съгласно месечния график на МОСВ за използване на водите на комплексните и значими язовири през м.юни 2016, на гореспоменатата ВЕЦ е разрешено източването на **20 000 000 кубически метра** вода за производство на електроенергия:

http://www.moew.government.bg/files/file/Water/Povarhnostnivodi/Mesechen_grafik/2016/Grafik_06_2016.pdf

През месец юни 2016, по данни от Хидрометричната Станция на НИМХ Струма-Перник, средномесечното водно количество, което преминава през станцията на река Струма е точно **1.616 м³/сек.** Между станцията и язовира, в река Струма се вливат две малки реки - Конска и Арката, а река Светля се влива директно в язовира. Сумарното водно количество, което тези притоци вкарват в

язовир Пчелина, не превишава същия порядък - **1.6 м³/сек.** А разрешените за източване **20 млн.м³ за юни** означават - **7.71м³/сек.**

Гореописаното означава, че от МОСВ е издадено разрешение за източване на водата в язовира през месец юни 2016 с най-малко **4.5м³/сек.** - толкова е разликата между водите, които се вливат, и водите, които се изпускат, от което следва, че общият обем на водата в язовира е спаднал през месец юни с **12 млн. м³.** При общ обем на язовира от **54 млн.м³,** става ясно защо язовирът е спаднал така драстично.

Като следствие, риболовци и местни хора от селата в района докладваха за умрели риби по брега, а пристанът на гребната база остана на сухо и имаше телевизионни репортажи за повредени лодки, задрали по дъното - в период на подготовка на националните отбори по гребане за олимпиадата.

Доколкото ни е известно, в края на юни е спряна временно дейността на ВЕЦ Пчелина, като в руслото на река Струма под язовира е изпускано нищожно количество вода - общо не повече от 50 л/сек от основния изпускател и от една тръба при енергогасителя под преливника. **И тогава пък - реката под язовира е почти пресъхнала.**

За гореописаното ни се оплакаха множество риболовци от района, които са стартирали събирането на подписка за спиране на дейността на ВЕЦ Пчелина. По техен сигнал, на 07.07.2016г извършихме проверка, която доказва гореописаното. С резултатите от проверката можете да се запознаете от данните и видеоклиповете, качени на нашия сайт за наблюдение на ВЕЦ, където е показана почти пресъхналата река, след като е спряло източването на язовира:

<http://dams.reki.bg/0492-dam/2016-07-07>

В потвърждение на предходното пресушаване на язовира, прилагаме и линкове към публикации в медиите по темата:

[http://www.novini.bg/news/362261-VIDEO\).html](http://www.novini.bg/news/362261-VIDEO).html)

<https://gradski.org/72123/nazryava-bunt-zaradi-iztochvane-na-yazovir-pchelina/>

<http://forum.fishing-mania.com/viewtopic.php?t=53754>

http://novinar.bg/news/zabraniha-vetc-pchelina-da-polzva-vodata-ot-iazovira_NTQxOTs0Mw==.html

I. Нарушения на законодателството вследствие дейността на ВЕЦ Пчелина, предизвикала гореописаните събития:

1. Нарушения на Закон за рибарство и аквакултури:

Чл. 44в. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) Собствениците и лицата, стопанисващи водноелектрически съоръжения, бентове и прагове, и собствениците на водните обекти по чл. 3, ал. 1, т. 2 са длъжни да поддържат оптимално ниво на водата **през размножителния период на рибите** с цел опазване на хвърления хайвер, освен когато се налага аварийно изпускане на водата.

Трябва да се отбележи, че язовир Пчелина е с надморска височина над 500 метра, за който забраната през размножителния период на пролетно-лятно размножаващи се риби е от **01.05.2016 до 15.06.2016**, съгласно заповед [РД 09-217 / 15.04.2016 г.](#) на министъра на земеделието и храните. Следователно собственикът на ВЕЦ Пчелина и собственикът на язовира са нарушили ЗРА, защото са допуснали източването му в забранен период, когато спадането на нивото на водата оставя

оплодения хайвер на сухо. **МОСВ също е нарушило закона, разрешавайки източването на такова огромно количество вода в същия период, без да се налага аварийно изпускане.**

2. Нарушения на Закона за водите:

Чл. 116. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, **съхраняване на екосистемите**, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, включително:

1. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г., доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) постигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните води;

4. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) осигуряване развитието на водните екосистеми и свързаните с тях сухоземни екосистеми.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) За постигане на целите по ал. 1 се определят:

1. минимално допустим отток в реките;

Чл. 117. (1) За опазването на водните екосистеми и влажните зони се определя минимално допустим отток в реките.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Оттокът по ал. 1 се определя в плановете за управление на речните басейни в съответствие с методиката по чл. 135, ал. 1, т. 1.

(3) За целта по ал. 1 се прилагат следните мерки:

1. **ограничаване на степента на регулиране на оттока;**

2. **определяне на задължителни за изпускане водни количества от язовирите;**

3. въвеждане на ограничения върху прехвърлянето на води от един речен басейн в друг;

4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) въвеждане на забрана за издаване на нови разрешителни за водоземане **и ограничаване на вече издадените разрешителни;**

5. провеждане на залесителни мероприятия.

(4) **При разработване на водностопанските баланси минималните водни количества за оводняване се предвиждат приоритетно.**

Чл. 135. (1) (Предишен текст на чл. 135, доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) За поддържане на количеството и необходимото качество на водите:

1. **министърът на околната среда и водите утвърждава методика за определяне на минимално допустим отток в реките;**

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 65 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г., ПОПР. - ДВ, БР. 66 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 22 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 11.02.2007 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 95 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г.)

§ 125. До издаването на методиката по чл. 135, т. 1 минимално допустимият отток в реките се определя на 10 на сто от средномногогодишното водно количество, **но не по-малко от минималното средномесечно водно количество с обезпеченост 95 на сто** към точката на всяко съоръжение за регулиране на оттока или за водоземане.

От крайния срок за издаване на методиката по чл.135, ал.1 са изминали поне осем години и все още я няма.

Съгласно данните на НИМХ от ХМС Струма-Перник, абсолютното минимално водно количество в реката, измервано при станцията, е **0.200 м³/сек**. Като се добавят още толкова от приноса на реките Конска, Светля и Арката преди язовира, излиза, че под язовирната стена на яз.Пчелина трябва да се изпускат най-малко **0.400м³/сек**, за да оцеляват речните екосистеми под язовира и за да се спази законът. Констатираните от нас не повече от 50л/сек представляват нарушение на

изискванията за изпускане на минимално екологично водно количество, определено на базата на действащото определение за минимален допустим отток от ЗВ..

3. Нарушения на здравия разум:

Ако ВЕЦ Пчелина продължи да работи, нивото на водата в язовира непрекъснато ще бъде подложено на резки покачвания и спадове. А в реката под язовира ту ще текат **7.7 м³/сек** /по разрешително са максимално **8.6 м³/сек**/, ту няма да тече почти нищо - както е станало сега с активното съучастие на всички структури на МОСВ, РИОСВ Перник и БДЗБР. В момента на бурно източване, оплоденият хайвер и излюпените малки рибки в язовира са останали на сухо. Едновременно с това, оплоденият хайвер и излюпените рибки в реката са били отнесени, а които не са били отнесени, при спиране на източването на язовира са останали на сухо.

Но, още по-лошото е, че самият язовир и реката под него се използват от хиляди риболовци и почиващи лятно време, язовирът се използва и от националната база по гребни спортове. А реката под язовира се използва и за къпане - включително от деца! Какво може да стане, ако от режим на абсолютно маловодие, под вливането на Треклянска /там мястото е известно като "плажа"/ изведнъж се появят **7.7 м³/сек от Струма?**

II. Нарушения на законодателството при разрешаването, одобряването и пускането в експлоатация на МВЕЦ Пчелина:

В хода на проверката, която извършихме по отношение на допустимостта на инвестиционното предложение за МВЕЦ Пчелина спрямо изискванията и ограниченията на ЗВ и на ЗБР, установихме следното:

За река Струма от язовир Пчелина до вливането на река Треклянска, с код на водното тяло **BG4ST900R012** е определено **незадоволително състояние** съгласно таблица VII.6 от приложение на ПУРБ 2010-2015 на ЗБР, валиден при издаване на разрешителното и валиден понастоящем.

Река Струма под язовир Пчелина попада в защитена зона от мрежата Натура 2000 - **33 Земен BG0001012**, определена за опазване на природни местообитания и дивата флора и фауна по чл.6, ал.1, т. 1 и 2 от Закон за биологичното разнообразие и в съответствие с директивата за хабитатите (**ДИРЕКТИВА на Съвета 92/43/ЕИО**).

Зоната обхваща и изпускателя на язовира /откъдето взима вода централата/, доколкото речното корито стига до изпускателя, от който зависи водното количество в реката под язовира. Сградата на ВЕЦ Пчелина също попада в защитената зона. Ето линк към сайта на МОСВ - Натура 2000 за да се убедите:

<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0001012&siteType=HabitatDirective>

За защитената зона **BG0001012** и за водното тяло **BG4ST900R012**, попадащо изцяло в нея, в таблица 1 на приложение VII от ПУРБ 2010-2015 на ЗБР /валиден при издаването на разрешителното за водоземане и понастоящем/ има предвидени мерки, както следва:

А. Новопредложени мерки за намаляване на негативното въздействие върху местообитанията включени в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕС:

За природни местообитания 91E0, 92A0, 643, 3260 и 3150 смекчаващите мерки са редукцията на влиянието на съществуващите баластриери и ВЕЦ, недопускане на нови такива и на нови негативни хидрологични промени (ВЕЦ, водохващания и др.) и мерки за поддържане на местообитанията в БПС.*

Б. Новопредложени мерки за намаляване на негативното въздействие върху видовете включени в Приложение 2 на Директива 92/43/ЕЕС

Забрана за изграждане на ВЕЦ, баластриери; Изграждане на ПСОВ; За видовете предмет на опазване в 33- видра, жълтокоремна бумка, обикновена блатна костенурка, южен гребенест тритон, ручеен рак, маришка мряна, обикновен щипок, европейска горчица- да не се допускат дейности, които имат негативно влияние върху хидрологичния режим на водните тела и които могат да влошат тяхното БП

По отношение на биологичното разнообразие на участъка от река Струма под стената на язовир Пчелина, попадащ в **33 Земен BG0001012**, съгласно извършените проучвания и резултати вписани в стандартните Natura формуляри на обявената 33, попадащи под пряко влияние от дейността на новата ВЕЦ, са следните местообитания и видове, включение в Приложения 1 и 2 на Директивата за хабитатите 92/43/ЕИО, ЗБР и др.:

Природно местообитание 3260: Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitriche-Batrachion*:

Включено в приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО.

Основните негативни влияния върху местообитанието са: морфологичните и хидрологични промени; битовото и промишлено замърсяване; изземането на инертни материали от речното корито и речните тераси; строителството и инфраструктурата; обезлесяване на бреговете; засаждане на крайречните зони с нетипични видове растения.

Общото състояние на местообитанието е определено като неблагоприятно – лошо, като във формуляра е записано още следното:

Зоната е силно застрашена от плановете за строеж на нови ВЕЦ, които разрушават крайречните местообитания и променят естествените хидрологични характеристики; както и от заплахата от строителството на асфалтови пътища в Земенския пролом.

Бъдещите дейности за опазване на местообитанието следва да са насочени към: забрана за изграждане на нови ВЕЦ или разширяване на съществуващи и недопускане на нови негативни промени в хидрологията и морфологията на реката;

Безгръбначни

Бисерната мида (*Unio crassus*): Включена в червения списък на IUCN като застрашен вид. Строго защитена е от Директива 92/43/ЕИО, като за опазването ѝ се обявяват специални защитени зони. Видът е включен и в Приложения II и III на Закона за биологичното разнообразие.

Риби

Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*): Включен в Червената книга на Р България като „уязвим” вид. Директива 92/43/ЕИО и Закона за биологичното разнообразие, опазват местообитанията на вида, които се обявяват за защитени зони.

Горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*): Директива 92/43/ЕИО предвижда обявяване на специални защитени зони за опазване на местообитанията ѝ. Видът е защитен и от Бернската конвенция.

Струмски щипок (*Cobitis strumicae*): В стандартния натура формуляр видът е оценен като част от комплекса видове *Cobitis taenia* (обикновен щипок), попадащ в Приложение 2 на Директивата за хабитатите 92/43/ЕИО и в приложение 3 на Бернската конвенция. Последвалите проучвания отделят вида *Cobitis strumicae* в самостоятелен вид, ендемичен за водосбора на река Струма, което допълнително определя консервационната значимост на местообитанията на вида.

Струмска черна мряна (*Barbus strumicae*): В стандартния натура формуляр видът е оценен като част от комплекса видове Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), включен и в Приложение 4 на Закона за биологичното разнообразие. Последвалите проучвания отделят вида *Barbus strumicae* в самостоятелен вид, ендемичен за поречието на реките от западно-егейския водосбор, което допълнително определя консервационната значимост на местообитанието.

Струмски гулеш *Varbatula bureschi* (Drensky, 1928): Включен в Червената книга на Р България като „уязвим” вид. Ендемичен за водосбора на река Струма, което допълнително определя консервационната значимост на естествените местообитания на вида.

Речна (балканска) пъстърва (*Salmo* sp.)

Условията в река Струма след яз.Пчелина поддържат и дива размножаваща се популация на балканската пъстърва. Същата е обявена за Стопански ценен вид с писмо на МОСВ. За съществуването и успешното размножаване на вида е необходимо да има проводимост на речното корито, студени и чисти води.

Научните познания върху таксономията на пъстървите от род *Salmo* през последните години се развиха и настоящите схващания са, че в река Струма доминантният вид пъстърва е *Salmo macedonicus* (Karaman, 1924) (Kottelat & Freyhof, 2007). Този вид е характерен за водосборите на Вардар, Струма и Места, което го прави ендемит за тези реки. Поради липсата на достатъчно данни, все още природозащитният статус на вида не е изяснен (IUCN Red Lists, ver. 3.1 - <http://www.iucnredlist.org/details/61361/0>), но предвид ограниченото му разпространение и ключовата роля във водните екосистеми, които обитава (често е единствен вид в съответния речен участък) се очаква при наличието на достатъчно данни да има висок природозащитен статус. Унищожаването на местообитанията на този вид, вследствие на фрагментация и обезводняване на речните участъци, заедно с дългогодишната порочна практика на генетично замърсяване, посредством зарибяване с рибарникови, чуждоземни видове пъстърва са основните заплахи пред вида. Увреждането на популациите в основната река неминуемо ще се отрази и на популациите в притоците, част от които са преходни през отделните сезони и обвързани с хидрологичния режим.

Земноводни

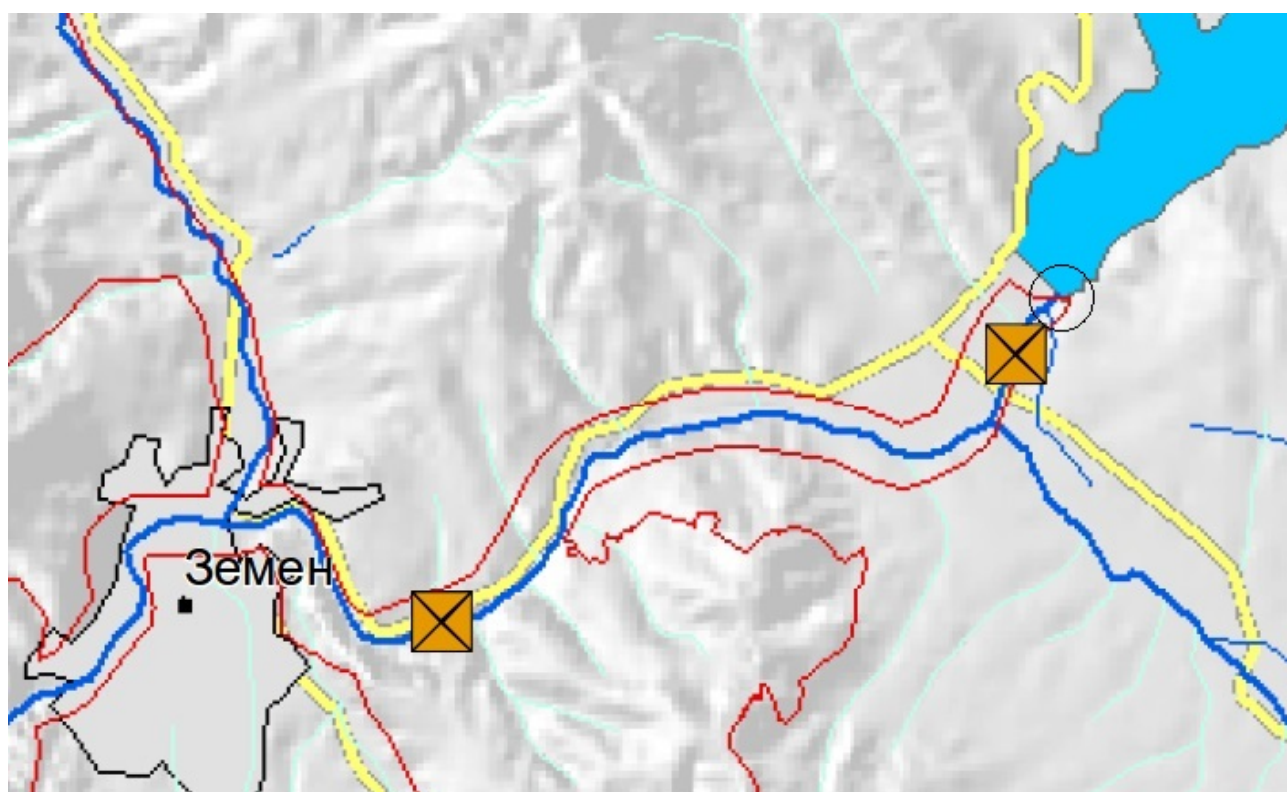
Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*): Видът е включен в приложение 2 и приложение 4 на Директива 92/43 на европейската общност; включен в приложение 2 на Бернската конвенция и приложение 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Бозайници

Видра (*Lutra lutra* L., 1758)

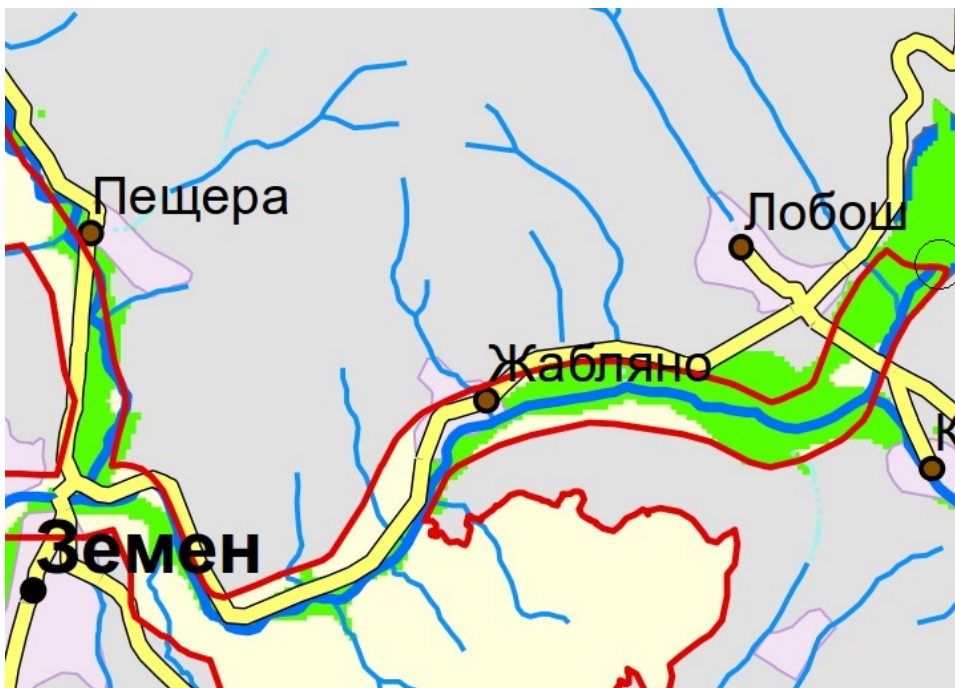
С неминуемото увреждане на популациите от риба ще пострада и популацията на видрата. Ще припомним, че видрата (*Lutra lutra*) е включена в Червената книга на страната в категория „уязвим“ вид, като сред основните отрицателнодействащи фактори за вида са намаляването на рибата и обезводняването на реките. Видът „почти застрашен“ според Червените списъци на IUCN. Включен е в Приложение II и Приложение IV на Директива 92/43/ЕИО, както и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие. Видрата е защитен вид от Бернската конвенция и фигурира като застрашен от изчезване вид (Приложение 1) в CITES.

На следващата карта са показани регистрации на рибата Горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*) в **33 Земен**, което определя река Струма след стената на яз. Пчелина като ефективно заетото местообитание съгласно теренните проучвания проведени при изготвяне на натура формулярите по проект: „Обособена позиция 2: Картиране и определяне природозащитното състояние на риби“.

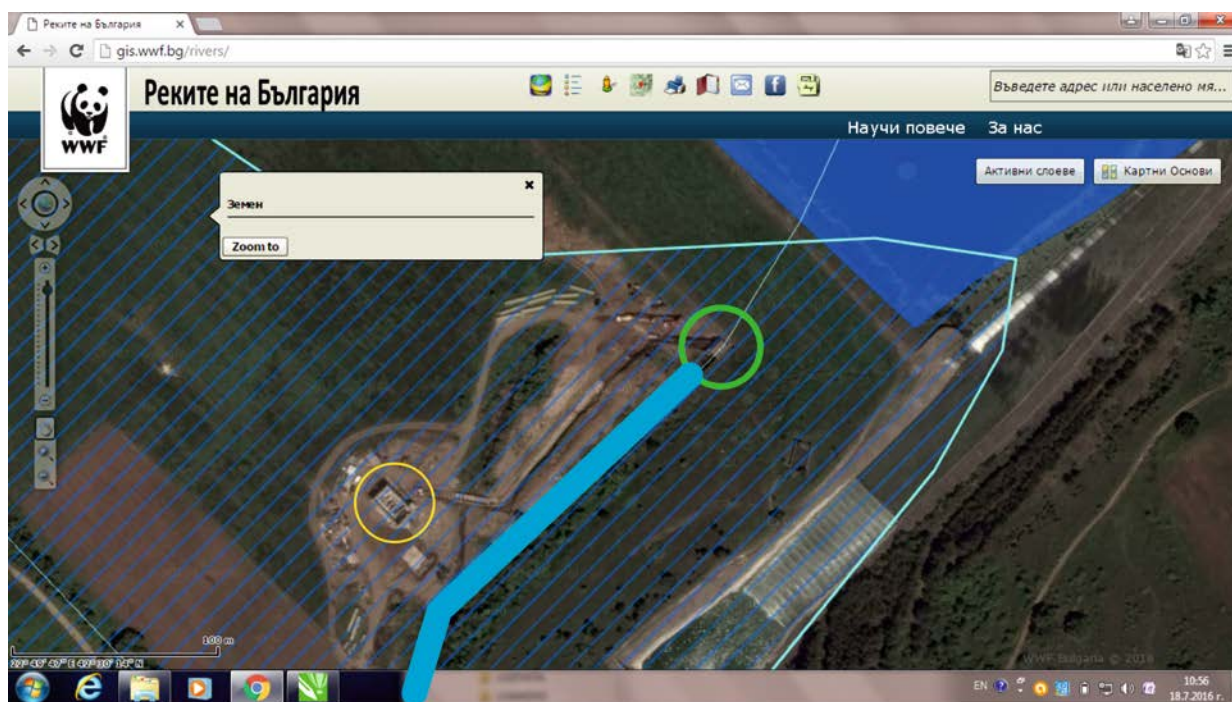
Регистрация на вида *Rhodeus sericeus* след стената на яз. Пчелина

На следващата карта е показана част от ефективно заетото местообитание за видрата (*Lutra lutra* L., 1758) в **33 Земен** съгласно теренните проучвания проведени при изготвяне на натура формулярите по проект: „Обособена позиция 4: Картиране и определяне природозащитното състояние на бозайници, без прилепи“.

Ефективно заето местообитание за вида *Lutra lutra* L., 1758

А ето и увеличена зоната на ВЕЦ Пчелина, изпускателя и язовира, оградена в черното кръгче на горните карти:

Дебелата синя линия показва река Струма, щрихованата част /оградена с тънка синя линия/ показва **33 Земен BG0001012**, зеленото кръгче показва изпускателя, а жълтото кръгче - сградата на ВЕЦ Пчелина.

Ясно се вижда, че изкопът за новия тръбопровод към сградата на ВЕЦ достига до изпускателя и че всички строителни дейности за новата ВЕЦ попадат изцяло в защитената зона. Чупката на река Струма съвпада с мястото, където долната вада под ВЕЦ-а се зауства в реката.

И така - като следствие от гореописаните фактическа обстановка и ограниченията в ПУРБ на ЗБР, се установяват следните нарушения на законодателството по отношение изграждането и експлоатацията на ВЕЦ Пчелина:

1. Нарушения на Закона за водите и на други ограничения, свързани с ползването на повърхностния воден обект:

Под №322 в регистъра на разрешителните за водовземане от повърхностен воден обект на МОСВ е описано издадено разрешително **№:01440017/04.01.2012** на Пауър Туенти Туенти ООД гр.София за производство на електроенергия посредством ВЕЦ "Пчелина"

<http://www3.moew.government.bg/?show=top&cid=69&lang=bg>

За място на водовземането в регистъра е посочено "*Отклонение от основния изпускател на яз. "Пчелина"*", а за място на водоползване е посочена "*ВЕЦ "Пчелина" - на десния бряг на р.Струма*"

Видно от приложената по-горе едромащабна карта, ИП съвпада с описаното в разрешителното и изцяло попада в границите на **33 Земен BG0001012**, включително място на водовземане, място на водоползване, сградоцентра, напорен тръбопровод и долна вада. В този случай:

1.1. Налице е нарушение на чл.118ж, ал.1, т.4 във връзка с чл.119а, т.5, във връзка с чл.44, ал.2 от ЗВ /валидни понастоящем/, доколкото водовземането представлява възможни действия, които са подробно описани в чл.44, ал.2 от ЗВ. В конкретния случай самото действие по *отнемането и/или отклоняването на вода от реката, както и използването на енергията на водата* /чл.44, ал.2 от ЗВ/, е забранено /чл.118ж, ал.1 във връзка с чл.119а, ал.1, т.5 от ЗВ/.

Тук се налага да се уточнят следните особености:

- мястото на водовземане е при основния изпускател на язовира, но частта от реката под него също е осушена от дейността на ВЕЦ Пчелина.
- законодателят правилно е предвидил използването на енергията на водата да не се разрешава за засегнатата част от реката, а не само за мястото на водовземането.

Най-лошото е, че цялата река под долната вада е най-засегната всъщност. Причината е, че реката и животът, който тя поддържа /включително местообитанията и видовете обект на защита в ЗЗ/, ще бъдат подложени на брутален хидрологичен режим - ту ще текат около 8 м3/сек, ту няма да тече нищо, както се случи тази година. Няма екосистема, която да оцелее при такъв режим и това се отнася с особена сила за описаните по-напред защитени видове риби, земноводни и влечуги, и безгръбначни, които са с приоритетен консервационен статут. Да не говорим за местообитания *91E0**, *92A0* и *3260*.

1.2. Налице е нарушение на чл.118ж, ал.1, т.5, извършено при издаването на разрешително за водовземане **№:01440017/04.01.2012** на МОСВ, тъй като в

горесцитираните мерки от ПУРБ 2010-2015 на ЗБР има изрична забрана за издаване на разрешителни за водоземане за ВЕЦ.

Тук се налага да отбележим следното - доколкото ни е известно, за инвестиционното предложение има старо разрешително за водоползване № 0033991/20.09.2004г. на МОСВ, издадено на предишния инвеститор - Индуриалконтрол ООД. Това разрешително е издадено преди влизането в сила на първата редакция на чл.118ж. Както се разбира от регистъра на МОСВ - през 2012г е издадено ново разрешително, а не е удължено старото поради изтичането на сроковете по ЗВ.

Ако старото разрешително е удължено под нов номер, при удължаването на срока чрез новото разрешително за водоземане №:01440017/04.01.2012 на МОСВ, е трябвало да се отчете, че съгласно § 146. на ПЗР на ЗВ (ОБН. - ДВ, БР. 61 ОТ 06.08.2010 г.):

§ 146. (1) Издадените до влизането в сила на този закон разрешителни за изземване на наносни отложения се преиздават при изпълнение на изискванията на този закон в срок до една година от влизането му в сила.

(2) Всички издадени до влизането в сила на този закон разрешителни, освен посочените в ал. 1, се привеждат в съответствие с изискванията на закона при първото им изменение или продължаване.

С други думи, при наличие на изрична забрана в ПУРБ, ново разрешително не е трябвало да бъде издавано, а старото не е трябвало да бъде удължавано или изменяно изобщо, защото се нарушава закона.

1.3. Във връзка с хидроморфологичното състояние на водното тяло, определено като „незадоволително” в действащ ПУРБ 2010-2015 на ЗБР, следва да се отчете и че:

Съгласно чл. 156а от ЗВ:

Чл. 156а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) (1) Целите по чл. 149а, ал. 1, т. 1 за опазване на околната среда по отношение на количеството и качеството на водите се определят при:

1. повърхностните води за:

а) предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;

б) опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;

Описаният в началото хидрологичен режим на реката под заустването на долната вада на ВЕЦ Пчелина гарантира не влошаване на състоянието, а пълно ликвидиране на живота, който реката поддържа.

1.4. Допълнително следва да се отбележи, че съгласно Становище по екологична оценка и оценка за съвместимост No 3-2/2009г. на Министъра на околната среда и водите:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от

осъществяването на ПУРБ в Западнобеломорски район за басейново управление:

А. Общи условия и мерки:

1. Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за биологичното разнообразие) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт. Инвестиционните предложения, планове, програми и проекти, които са в съответствие с параметрите предвидени в ПУРБ, да се подлагат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони, на основание чл. 31, ал. 3, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие.

2. При проучванията, одобряването и разрешаването на инвестиционните предложения, имащи отношение към ПУРБ, да бъдат съобразявани и:

2.1. режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;

2.2. режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие

2.3. режимите на зоните за защита на водите, определени по чл. 119а от Закона за водите;

Допълнително следва да се отбележи, че съгласно:

Раздел XII Екологична оценка на Плана за управление на речните басейни в Западнобеломорски район за басейново управление /нетехническо резюме/ и мерки по чл. 26, ал.2 и 3 от Наредбата за екологична оценка.

Стр.529 - Изграждането на ВЕЦ от всякакъв тип (руслов и деривационен), при който се отнема повече от 20 до 30% водни количества влият изключително негативно върху защитените зони и не трябва да бъдат допускани там.

Молим, да обърнете внимание - изграждането не трябва да се допуска, а не само издаването на разрешителни или удължаване на срока или промяна на условията на разрешителните. С други думи - не се издава разрешение за строеж.

1.5. Накрая на този раздел ще отбележим, че съгласно регистъра на издадените разрешителни на МОСВ, цитиран по-горе, разрешеният годишен лимит на водоползване за ВЕЦ Пчелина възлиза на **182.38 млн. м³**, което значи - **5.783 м³/сек.** Отново съгласно данните на НИМХ за ХМС Струма-Перник за река Струма е отчетено средномногогодишно водно количество от **1.616 м³/сек.** А МОСВ е разрешило източването средногодишно на **5.783 м³/сек** - тоест близо два пъти повече, отколкото всички реки доставят в язовира. Щеше да е смешно, ако не е толкова тъжно. Нищо фатално, слава богу, освен ако "компетентният" екип на МОСВ не бъде принуден от излъгания инвеститор да доставя отнякъде вода с кофи, за да се достигне определеният за него лимит.

2. Нарушения на Закона за биологичното разнообразие и на други нормативни изисквания, съгласно действащото в РБългария законодателство, свързани с опазване на биологичното разнообразие:

След молба по ЗДОИ, отправена до РИОСВ Перник, се установи, че за ВЕЦ Пчелина има издадени две решения по ОВОС. Първоначално е издадено Решение №СО-59-ПР/2005 на РИОСВ София за преценка необходимостта от ОВОС, с което е решено **да не се извършва ОВОС**.

При смяна на възложителя Индуриалконтрол ООД е издадено уведомително писмо изх.№ 26-00-1324- /1/ от 07.11.2011г. на РИОСВ Перник, с което е уведомен новият възложител, че Решение №СО-59-ПР/2005 на директора на РИОСВ София е в сила за новия възложител/инвеститор Пауър Туенти Туенти ООД.

Тъй като в искането за информация по ЗДОИ изразихме изрична молба, да ни бъдат предоставени копия от всички решения по ОВОС/ОС, съобразно представената информация, излиза, че не е извършвана процедура по Оценка на Съвместимостта на ИП с предмета и целите на опазване в **33 Земен BG0001012**, определена за опазване на природни местообитания и дивата флора и фауна по чл.6, ал.1, т. 1 и 2 от Закон за биологичното разнообразие и в съответствие с директивата за хабитатите (**ДИРЕКТИВА на Съвета 92/43/ЕЕС**). За доказателство прилагаме искането по ЗДОИ и двата документа, които любезно ни бяха предоставени от РИОСВ Перник. Можете да се запознаете с тях от прикачения архивен файл **ZDOI_PCHELINA.RAR**.

2.1. Решение №СО-59-ПР/2005 на РИОСВ София за преценка необходимостта от ОВОС демонстрира невероятна некомпетентност на компетентния орган! В точка 9. от мотивите да не се извършва ОВОС е казано следното:

9. На територията на инвестиционното предложение няма данни за наличие на защитени видове от флората и фауната или техни местообитания, както и на защитени територии, които могат да бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение.

Наистина защитени територии няма, но по времето на издаване на решението - 2005 г. целият свят знаеше за наличието на видра в района, например.

Още по-лошото - в точка 10. от мотивите да не се извършва ОВОС е казано че:

10. Не се очаква инвестиционното предложение да предизвика промени в биологичното разнообразие в района.

Тези две точки от мотивите съдържат в себе си ужасяваща, брутална некомпетентност.

На първо място - една от целите, заради които е построен язовир Пчелина, е да играе ролята на утаител на отпадните води на Перник и Радомир, включително промишлените отпадни води от социализма. На дъното на този язовир са отложени елементи от цялата Менделеева таблица. Имайки предвид, че за работата на ВЕЦ Пчелина се източват 8.6 м3/сек, взети от дълбоката част за изпускателя - може да се счита, че една немалка част от мръсотията по дъното вече е изхвърлена в реката, а останалата част се надява ВЕЦ-ът да започне работа отново. Този факт го знае целия риболовен свят.

Вероятно тази е причината водното тяло да е в незадоволително състояние по физико-химични показатели според ПУРБ на ЗБР.

На второ място - вече описахме новия хидрологичен режим на реката под ВЕЦ Пчелина. По последни проучвания на бентоса в река Струма за 33 Земен се наблюдава драстично изчезване на основни и характерни за района бентосни съобщества, включително чак надолу до Скринския пролом. По данни на хидробиолози от Биологически факултет към СУ – София, в Земенския пролом на реката се установяват и живи екземпляри от вида мида *Dreissena polymorpha*, който вид е бил привнесен и се е развил много добре в язовир Пчелина и е инвазивен за страната, откъдето впоследствия явно е проникнал и по поречието на река Струма. □ Тези наблюдения на учените доскоро нямаха обяснения, защото при подобни проучвания през 2014г. не са установени нито представители на вида в реката, нито описаното изчезване на бентоса. Дали случайно или не, установените аномалии в полевите наблюдения на учените съвпада с първите по-драстични изпускания на води от язовира, свързани със строителството на новия ВЕЦ и случили се през лятото на 2015г., за които ни сигнализираха още тогава риболовци от района. В потвърждение - ето какво ни написа наш колега от района в един от риболовните форуми през месец юни, миналата година:

„Привет,колега.От миналата година се строи вец в основата на стената /при изпускателя/ на яз.Лобош. Дори не знам дали е допустимо това да се прави на въпросното място защото попада в зоната на безопасност на стената.Както знаем закона в тая държава е ..врата в полето“.

Проблема е че като се изпуска вода от изпускателя на язовира същата е от дъното на водоема ,цвета е на узо-мътно бял , с ниска температура ,Струма добива аромат на сира, съответно риболова почти до Ръждавица става невъзможен. Поредната простотия с мирис на далавера в милата ни Родина. Поздрави!“

2.2. Както вече споменахме, участъкът от река Струма в обхвата на инвестиционното предложение попада в границите на **33 Земен BG0001012** и фактически се явява „ефективно заето местообитание“ на изброените в началото на т.ІІ от настоящото Възражение видове с приоритетен консервационен статут, съгласно Приложение 2 на ЗБР и Приложение ІІ на Директивата за опазване на хабитати и на дивата флора и фауна /**Council Directive 92/43/ЕЕС/ от 21 май 1992.**

В този случай намираме, че уведомително писмо изх.№ 26-00-1324- /1/ от 07.11.2011г. на РИОСВ Перник, с което е уведомен новият възложител, че Решение №СО-59-ПР/2005 на директора на РИОСВ София е в сила за новия възложител/инвеститор Пауър Туенти Туенти ООД, съдържа съществени пропуски, свързани с изисквания на действащото към месец ноември 2011г. законодателство

Ето защо се налага да припомним, че съгласно **§14, ал.3** от ПЗР на ЗБР (обн. ДВ бр.52 от 2007г), както и съгласно **§4** от ПЗР на Наредбата за ОС (обн. ДВ бр.73 от 2007г), за инвестиционното предложение за МВЕЦ е следвало да се извърши процедура по оценка на съвместимост с предмета и целите на опазване на защитената зона, независимо че за него има приключила процедура по реда на глава шеста от ЗООС през 2005г.

За съжаление цитираното уведомително писмо на РИОСВ Перник не съдържа изискване за изготвяне на ДОСВ на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване в защитената зона, което представлява съществено нарушение на действащото през месец ноември 2011г. законодателство, и към такава процедура следва да се пристъпи понастоящем.

При новата процедура по ОВОС/ОС, следва да се отчете, че съгласно чл.1, ал.2, т.2 от Наредбата за ОС, оценка на съвместимост се извършва за защитени зони, които са включени в списъка на защитени зони по чл.10, ал.4 от ЗБР, на което условие **33 Земен BG0001012** отговаря безусловно. Проверката за допустимост по смисъла на чл.12, ал.2 във връзка с ал.3 от Наредбата за ОС, единствено може да установи, че инвестиционното предложение е **недопустимо** спрямо режима, определен в ПУРБ на Западноромански район, тъй като забраната по ПУРБ е абсолютна и не допуска изключения. **Недопустимо** е и спрямо Раздел XII Екологична оценка на ПУРБ и спрямо Становище по екологична оценка и оценка за съвместимост на ПУРБ 2010-2015 No 3-2/2009г. на Министъра на околната среда и водите.

Понастоящем следва да се отчете и че съгласно Чл.93, ал.7 от ЗООС:

(7) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) Решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение, което се установява с проверка на контролните органи по околната среда. Следва да се отчете и че съгласно § 12а., ал.2 от Допълнителни разпоредби на ЗООС (2) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2015 г., в сила от 14.08.2015 г.) Срокът по чл. 93, ал. 7 започва да тече от датата на влизане в сила на решението по чл. 93, ал. 2 и 3 и се отнася и за тези решения, които са издадени преди 1 юли 2012 г.

И накрая на тази точка - съгласно чл.33, ал.2 във връзка с чл.32 от ЗБР, осъществяването на инвестиционното предложение за ВЕЦ Пчелина и дейността на централата понастоящем са недопустими спрямо предмета на опазване в 33 Земен BG0001012, тъй като нямат нищо общо с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда, а точно обратното.

3. Нарушения на Закона за устройство на територията:

По данни от медиите, разрешително за строеж е издадено в края на май 2012г от кмета на община Ковачевци, който се чуди какво да прави сега: <http://viaranews.com/2016/06/26/%87/>

Поради липса на Оценка на съвместимост, проектът да ИП не е следвало да бъде одобряван през май 2012г., защото е в нарушение на цитираните текстове от ПЗР на ЗБР и наредбата за ОС, във връзка с чл.142, ал.1 във връзка с чл.142, ал.4 във връзка с чл.142, ал.5, т.7 и т.8, във връзка с чл.143, ал.1, т.4 от ЗУТ

Пак поради липса на Оценка на съвместимост, разрешение за строеж не е трябвало да бъде издавано през май 2012г. заради изискванията на чл.144, ал.1, т.4 от ЗУТ. Причината е, че не са били налице условия за разрешаване на строителството поради неизпълнение на съществени процедури, които са били задължителни според изискванията на ЗООС и ЗБР.

Ето защо издаденото разрешение за строеж е в нарушение на материалния закон и следва да бъде отменено!

Уважаеми дами и господа,

Въз основа на всичко гореизложено, Ви отправяме покана да предприемете мерки съобразно задълженията и правомощията Ви, дадени от законодателството, за спиране и окончателно прекратяване на дейността на ВЕЦ Пчелина на язовир Пчелина до село Лобош, община Ковачевци, област Перник, собственост на "Пауър

Туенти Туенти" ООД, на основание незаконосъобразност на всички описани решения и разрешения за инвестиционното предложение преди неговото изграждане, недопустимост на експлоатацията на централата според действащото законодателство и поради настъпило увреждане на околната среда в защитена зона от сегашната дейност на централата, а също и за да бъде спасено това, което е останало от речната и крайречна екосистема все още.

Специално към министър Василева имаме молба да бъде потърсена отговорност от всички лица от структурите на МОСВ, които са участвали в описаните нарушения.

Имайки предвид изложеното в точка 3. от раздел I. - на страница 4 от настоящото Възражение, считаме, че най-важната причина да бъдат предприети мерки за прекратяване на дейността на ВЕЦ Пчелина е за да не се излага под рискове човешки живот, включително и най-вече на деца. Надяваме се да не се налага да Ви припомним това предупреждение някой ден.

Предварително благодарим за разбирането и съдействието.

Съставили:

Член на УС:.....
/ инж.Иван Пандъков /

Дата 24.07.2016г.

Член на УС:.....
инж. Димитър Куманов /

Лица за контакти:

За сдружение Балканка, гр.София

Димитър Куманов - София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87
Тел.0887 931 241, dkoumanov@abv.bg

Иван Пандъков - София, ж.к.Бели брези, ул. Звъника №7-9, ап.26
Тел.0885 84 80 72, ivanpandakov@gmail.com